

Antwoord per brief

Geachte heer N.N. te N.,

Uw vraag aan mij is of ik eens iets zou willen schrijven over de gezonde leer, zoals de apostel daarop wijst in Titus 2:1. We lezen daar: "Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt." U acht het wel nodig dat in deze tijd er gedurig op wordt gewezen wat de gezonde leer van Gods Woord is. Nu, dat ben ik ook dadelijk met u eens en het lag ook al enige tijd in mijn hart om daar nog eens over te kunnen en mogen schrijven. Maar ik gevoel er ook het gewicht zo van aan om daar over te schrijven, want het is toch zo nodig als we daar over schrijven, om niet af te wijken van de gezonde leer, noch ter linkerhand, noch ter rechterhand. Maar ik zal proberen om op uw verzoek in te gaan en daar dus een brief aan te wijden.

De apostel heeft zijn geliefde Titus een ernstige vermaning hieromtrent doen horen. Hij heeft in het derde vers van het eerste hoofdstuk Titus zijn oprechte zoon genoemd naar het gemeen geloof. Zoals onze kanttekening bij die tekst zegt, bedoelt de apostel met een gemeen geloof een geloof dat hen beiden Paulus en Titus en alle uitverkorenen gemeen is. Aan dat geloof is nogal heel wat verbonden, want de apostel heeft vele vermaningen tot Titus in deze korte zendbrief gericht. Hij had Titus naar het eiland Kreta gezonden om de gemeenten die daar waren te verzorgen. Om de gemeenten te dienen moesten er leraars en ouderlingen zijn. Maar hoe die leraars en ouderlingen moesten zijn in leer en leven, heeft hij Titus ook wel goed doen weten. Er is over dat alles dus ook nog wel wat op te merken. Dat laat die korte brief van Paulus aan Titus ons wel zien.

Er waren in die tijd ook al vele ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen. Die zijn er dus altijd wel geweest, zelfs in de eerste christengemeenten, zo kort na de uitstorting van de Heilige Geest. En de Kretenzen waren ook nogal gemakkelijk door deze valse leraars mee te voeren. Maar het heeft ons ook wel wat te zeggen, als de apostel van die valse leraars en van hen die hen aanhingen zegt: "Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken." Het komt dus in de vrucht wel openbaar of er ware Godskennis bij een mens te vinden is. We zullen God moeten leren kennen om de zuivere leer recht voor te kunnen staan. Aan de ware Godskennis ontbreekt het bij al de leraars die een verkeerde leer voorstaan. Als er enige ware kennis van God en Zijn volmaaktheden zou zijn, zou men geen verkeerde leer kunnen verkondigen. Zeker niet een leer waarin aan de gevallen mens nog enige goede hoedanigheden worden toegeschreven. Alle valse leraars zijn er aan te kennen, dat ze de mens een vermogen toekennen die de mens niet meer heeft. Over de verschrikkelijkheid van de val des mensen en de totale verdorvenheid van de natuur des mensen als een gevolg daarvan,

springen ze dan ook altijd maar heen. En toch denkt men wel een ruim evangelie te verkondigen, want men heeft de mond vol van Christus en Zijn genade.

Als de apostel echter spreekt over de gezonde leer, dan bedoelt hij daarmee niet anders dan de zuivere vrije genadeleer. Hij zegt daarvan in het 11e en 12e vers van dit hoofdstuk: “Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen. En onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden verzakende, matiglijk en rechtvaardiglijk en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld.” De remonstrant grijpt deze woorden met beide handen aan om de algemene verzoeningsleer daarmee te verdedigen. Maar zoals een goede oude verklaarder als Ridderus terecht heeft opgemerkt, wordt daar niet gezegd dat de genade voor alle mensen is, maar dat ze aan alle mensen verschenen is, want al wat aan iemand wordt vertoond, is daarom nog niet voor hem. Dus er wordt met die zaligmakende genade niet anders bedoeld dan de leer des Evangelies, zoals deze genoemde goede oude schrijver zegt. Als er over alle mensen wordt gesproken, kunnen ook niet letterlijk alle mensen worden bedoeld, want aan alle mensen wordt niet het zuivere Evangelie verkondigd. De meeste mensen in deze wereld zijn daar van vervreemd gebleven. Alle mensen worden niet zalig, maar alleen degenen die door God tot de zaligheid verkoren zijn. En God gebruikt daartoe middellijk de zuivere verkondiging van het Evangelie.

Met de gezonde leer bedoelt de apostel dus de zuivere verkondiging van het Evangelie. Het Evangelie is een blijde boodschap. Die blijde boodschap moet aan alle hoorders daarvan worden gebracht. Maar men kan geen blijde boodschap brengen, als er niet wordt gezegd welke jammer en ellende we allen van nature onderworpen zijn. Dat moet dus altijd wel in de prediking gezegd worden, opdat de blijde boodschap van het Evangelie daar tegenover zou kunnen worden gesteld. Maar voor wie wordt nu dat Evangelie pas recht een blijde boodschap? Niet voor alle mensen die deze boodschap beluisteren. Velen blijven er ongevoelig onder. Het hart moet evenals bij Lydia voor dat gesproken Woord geopend worden. En de Heere wil daartoe dat Woord gebruiken. Zoals Gods Woord ons duidelijk doet weten, worden velen onder dat Woord verhard, terwijl anderen daaronder recht verbroken worden. Zoals de apostel in 2 Korinthe 2 ons leert, is de zuivere prediking van Gods Woord voor velen een reuk des doods ten dode en voor anderen een reuk des levens ten leven. En niemand minder dan de Heere Jezus Zelf heeft gezegd: “Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.” Heeft de Heere Jezus dat gezegd? Hij was toch de Zoon van God, de grote Leraar ter gerechtigheid? Het zal voor velen wel jammer zijn dat *Hij* dat nu juist gezegd heeft. Och ja, dezelfde reactie die er nu is te beluisteren op de zuivere leer, was er ook te beluisteren in Jezus’ dagen. Heeft men toen ook niet gezegd: “Wie kan dan zalig worden?” Datzelfde geluid hoort men nu ook in deze tijd. Het blijkt daaruit steeds duidelijk dat men niet weet wat de gezonde leer is. Als men die vraag heeft gesteld, heeft Jezus gezegd “De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God.”

We zullen moeten weten dat de Heere mogelijk gemaakt heeft wat van de zijde des mensen onmogelijk is. Als de rijke jongeling tot Jezus is gekomen en bedroefd is heengegaan, dan heeft Jezus gezegd, als Hij zag dat hij geheel droevig geworden was “Hoe zwaarlijk zullen degenen die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan. Want het is lichter, dat een kemel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods ingaat.” De rijke jongeling was niet alleen uitwendig rijk, maar ook in

een geestelijk opzicht. Hij kwam immers tot Jezus met de vraag: “Goede Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?” En als Jezus hem deed weten dat hij dan de wet goed moest onderhouden, heeft hij gezegd: “Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan; wat ontbreekt mij nog?” Als hij de vraag aan Jezus heeft gedaan wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven, dan was het alsof Jezus hem vroeg: “O, wilt ge door de wet in het werkverbond nog zalig worden? Nu, onderhoud dan al de geboden maar.” Om een Zaligmaker was zulk een jongeling niet verlegen. Maar in die rijke jongeling kunnen we allen ons beeld vinden. Het geldt van ons allen, wat van de Laodicezen is gezegd: “Want gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt, en heb geens dings gebrek, en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt.” Maar dan had de Heere Jezus voor hen ook een ruim aanbod, als men het zo noemen wil, want dan heeft Hij gezegd: “Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.”

Zo heeft Jezus dus het aanbod van genade gepredikt. En zo hebben de rechte door God gezonden leraars, Engelse zowel als Hollandse, het ook gedaan, als men hun geschriften maar goed leest. En die het van God geleerd hebben, wat we zo-even van het gesproken woord van een vernederde Jezus en ook van de verheerlijkte Middelaar hebben weergegeven, hebben het Evangelie nooit anders kunnen prediken. Zo hebben zij de gezonde leer verkondigd. Zo heeft Paulus ook de gezonde leer verkondigd. En hij heeft er Titus ook toe vermaand om zo de gezonde leer te prediken. “Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.” Het woordje “doch” heeft in die tekst ook al veel te zeggen. De tegenstelling moest bij Titus in de prediking openbaar komen met hen die beleden dat zij God kenden, maar Hem verloochenden met hun werken.

De prediking van de gezonde leer is een prediking van een leer waarin God waarlijk op het hoogst verheerlijkt en de mens op het diepst vernederd wordt. Zo kan ook Christus recht de kroon ontvangen op het werk dat Hij gedaan heeft, En zo’n prediking houdt recht een ruim Evangelie in voor een ware ontdekte en van schuld verslagen ziel. Die vraagt ook hoe men dan nu toch zalig worden kan, maar die vraagt het op een andere wijze dan dat die vrome eigengerechte Joden die vraag gesteld hebben. Maar die mag het in de rechte prediking horen dat men geheel door de gerechtigheid van die Middelaar zalig kan worden. Bij de mens behoeft er alleen maar schuld te zijn. En er kan geen schuld bij de mens zijn als men niet door de wet tot de kennis der zonde wordt gebracht. Als de wet als een tuchtmeester voor de ziel wordt gebruikt, zal men niet kunnen zeggen: “Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af; wat ontbreekt mij nog?” Die ziet zich waarlijk ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt. Maar die mag dan toch beluisteren dat aan zulke armen het Evangelie wordt verkondigd. Dat Evangelie is door alle hoorders van de gezonde leer te beluisteren, maar het zuivere Evangelie doet ze niets als Gods Geest er niet in meekomt. Stelt dat Evangelie ze niet schuldig. Ja, levende onder dat Evangelie draagt de mens een meerdere verantwoordelijkheid dan zij die er nooit van gehoord hebben. Men zal niet kunnen zeggen dat men niet geweten heeft dat men als een doodschuldige zondaar door Jezus zalig kon worden. Men heeft echter op zo’n grote zaligheid geen acht gegeven. En dat kan ook nooit genoeg met een liefderijke nodigende ernst de hoorders op het hart

worden gedrukt. Een ware Evangeliedienaar gevoelt het voor zijn hoorders wat het zeggen wil, als er nog nimmer plaats voor zulk een zaligheid in het hart gekomen is. Men gevoelt het gewicht der eeuwigheid recht voor de hoorders en men kan het ze niet genoeg met de meest mogelijke ernst op het hart binden hoe vreselijk het zal zijn om voor eeuwig verloren te moeten gaan. Ook kan men ze niet genoeg het heil voor ogen stellen dat men door Christus als de grote Zaligmaker kan deelachtig worden. Maar men heeft ze daarom ook te wijzen op de noodzakelijkheid van de ware zielsontdekking waar buiten men ook als de Laodicensen rijk en verrijkt blijft. Om die zielsontdekking heeft men de Heere te vragen en dus te vragen of Hij ons zal willen bekeren zoals Hij al Zijn volk bekeert.

Wordt men dan allen op een zelfde wijze bekeerd? In een zeker opzicht wel, al kunnen de leidingen des Heeren verschillend zijn. We zijn allen gevallen Adamskinderen en verkeren allen in dezelfde staat van een dodelijke onmacht ten goede. Dus het zelfde wonder van Gods genade zal in ons allen verheerlijkt moeten worden. En dan geldt het toch voor een ieder wat Christus heeft gezegd: "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." Die wedergeboorte zullen we allen deelachtig moeten worden, opdat we door de kennis van de drie stukken, ellende, verlossing en dankbaarheid, tot de enige troost zullen komen in leven en in sterven. Dat is de gezonde leer die in ons Reformatorische belijdenisgeschrift, de Heidelbergse Catechismus ons zo duidelijk wordt voorgesteld. Dat belijdenisgeschrift wijst ons de weg aan waardoor de vrije genade Gods alleen recht dierbaar voor ons zal worden. Er is geen plaats voor vrije genade, als we niet als een doodschuldige zondaar voor de Rechter leren invallen. Die Rechter is van de zijde van de zondaar met niet minder te voldoen dan met schuld. Er behoeft alleen maar schuld bij de mens te zijn, dan is er bij Hem genade voor zo'n schuldige zondaar. Dat hebben we te prediken aan allen die deze gezonde leer mogen beluisteren. Is dat dan geen ruim Evangelie? O ja, ruimer kan het nooit worden gepredikt. Maar om waarlijk een zich schuldig kennende zondaar voor God te worden, moeten we door ware zielsontdekking onze vrome vijgenbladeren verliezen, net als Adam en Eva.

Zo wordt Sion door recht verlost. Dat is ook de diepe inhoud van de gezonde leer. Buiten het recht om komt er voor Christus geen plaats. In die oppervlakkige verbondsbeschouwing die velen voorstaan komt men wel goed openbaar, als men al de gedoopten en belijders een recht toekent op Gods beloften en dan tot een uitspraak komt zoals ik die nog kort geleden gelezen heb, dat een ieder op grond van de belofte de genade die men nodig heeft, van God kan opeisen. Maar dat lezen we niet van de verloren zoon, want die kende het zich niet waardig om nog een zoon van zijn vader genaamd te worden. Zo heeft Jezus de genade Gods gepredikt. Genade voor een zich schuldigkennend mensenkind en dat door de gerechtigheid die Hij heeft aangebracht, waarop dat beste kleeft van de verloren zoon mocht wijzen. Die zoon moest zeggen: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U, en ben niet meer waardig om Uw zoon genaamd te worden." En dan lezen we: "Maar de Vader zeide tot Zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleeft en doet het hem aan." Zo wordt zalig worden toch zo'n eeuwig wonder voor wie dit te beurt mag vallen. Men heeft zich dan met geen beloften kunnen helpen en noch minder daarop kunnen eisen.

Alleen een helwaardig zondaar gaat naar de hemel toe. De ware zielsontdekking doet ons alle eigen waarde verliezen en zich helwaardig keuren. Hoe smartelijk het voor die verloren zoon zou zijn, als hij nooit meer een blikje van zijns vaders liefde zou ontvangen, hij kon niet anders zeggen dan dat het toch recht zou zijn. Zo was hij tot zichzelf gekomen. En daar zal elke door God overtuigde en ontdekte ziel niet vreemd van blijven. Die kan zich met geen beloften helpen. Er staan voor zulk een mens geen beloften in de Bijbel. Jakob was ook wel aan een belofte gekomen, maar niet op een eerlijke wijze. Vluchtende voor Ezaü kon hij daar niets meer mee beginnen. Te Bethel echter heeft God hem de belofte geschonken en is voor een helwaardig mens de hemel opengegaan en is het een huis Gods, een poort des hemels voor hem geworden. Daar zal een ieder wat van leren kennen die door een rechte weg de belofte van God ontvangt. Het is te groot dat het voor zulk een mens is, maar de Heere geeft hem het geloof om die belofte te omhelzen. Men zal echter ook nog moeten weten hoe men aan de vervulling van die belofte komt. Dat zien we duidelijk in Jakobs geschiedenis. Na twintig jaar bij Laban in een slaafse dienstbaarheid verkeerd te hebben, als hij zijn loon wel tienmaal zag veranderen, is hij te Pniël terechtgekomen, waar hij met al wat God beloofd had, niets meer beginnen kon, want daar zag hij niet anders dan de dood voor ogen. Maar daar heeft hij het mogen weten hoe hij door een rechte weg tot de zaligheid mocht komen. Zo wordt de Christus pas recht gekend tot de zaligheid der ziel in Zijn verlossend werk. Dan zal men weten hoe men een recht op de zaligheid ontvangt. De rechte prediking is een Christusprediking. Dat kunnen we allen wel weten. Maar hoe wordt Christus pas recht gepredikt? Als de weg in Hem wordt aangewezen, waardoor God in verheerlijking van al Zijn deugden de gans schuldige zondaar, die niets zelf meer kan doen tot zijn zaligheid, door de voldoening die Hij Zichzelf heeft aangebracht in het offer van Zijn geliefde Zoon tot de zaligheid brengt. Dat is de rechte Christusprediking en met al die andere Christusprediking wordt de mens zelf aan het werk gezet. En toch zal deze Christusprediking de mens, als de Heere erin mee wil komen, niet werkeloos laten. Zo had Titus zich aan de gezonde leer te houden. En die leer zou niet vruchteloos blijven. God wil die leer gebruiken om onherborenen te wederbaren en niet werkeloos daarmee te doen blijven. En Hij wil die leer gebruiken om heilbegerige zielen te vertroosten en toch ook geen rust te doen vinden buiten de enige grond der behoudenis. Maar zo wil God Zich dan ook doen kennen in Zijn eeuwige liefde in het werk der zaligheid. Waarlijk, zo zal God in Zijn werk bewonderd worden en als een God van volkomen zaligheid Zich doen kennen door de ziel. En daar heeft men verder het ganse leven voor nodig. In het arme zondaarsleven wordt de gezonde leer steeds meer een troostvolle leer voor de ziel. God alles en de mens niets en Christus de kroon. En zo is het ook die dierbare Geest Die in alle waarheid leidt, als de Geest Die alle dingen onderzoekt, ook de diepten Gods. Ik moet nu ermee stoppen om iets over de gezonde leer te schrijven. Het is maar een gebrekkig schrijven daarover geweest, maar de Heere mocht dit gebrekkige schrijven ertoe gebruiken om ons aan die gezonde leer steeds nauwer te verbinden. Ik hoop daarmee aan uw verzoek voldaan te mogen hebben.

Ds. F. Mallan

Commentaar – DJK : Geachte lezer, de apostel Paulus vangt het zevende hoofdstuk van zijn zendbrief aan de Romeinen met deze volgende woorden aan: “Weet gij niet, broeders! want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?” Weet u wat deze woorden geestelijk feitelijk inhouden? Namelijk dat, waar de wet nog leeft en heerst in het hart van een zondaar, aldaar kan het Evangelie geen kracht doen. Daar moest u eens een poosje over nadenken. Waar dus de wet, dat is het doen van de werken der wet, dat is het proberen om heilig voor God te leven, maar dat zijn ook de overtuigingen die voortvloeien uit de wet, aldaar kan Christus geen Behouder zijn ten leven. De apostel gaat dit verder verklaren: “Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.”

Een zondaar moet dus verlost worden van de heerschappij van zijn eerste geestelijke man, beste lezer. Dat is de heerschappij van zijn doen en laten, de heerschappij van heilig willen leven en boete doen voor God, de heerschappij van zijn tranen die hij voor zijn zaligmaker houdt, de heerschappij van het willen leven uit zijn zoete gebeden voor God, de heerschappij van het zgn. menen wedergeboren te zijn voor God, de heerschappij van zgn. menen levend gemaakt te zijn voor God, de heerschappij van het zgn. menen dat hij God lief heeft gekregen boven alles, de heerschappij van zijn kerkziekte, de heerschappij van zijn boekenziekte, en de heerschappij der zonden waarmee satan hem met ketenen in zijn machtige klauwen gevangen houdt. Waarom moet een zondaar van al deze dingen dan verlost worden? Om de bestaansgrond voor God uit al deze dingen te verliezen, lezer. Daartoe heeft Gods heilige wet ook een geestelijke **dodende** kracht. Er zijn er nog wel die weten wat het is om als een vervloekte en een verdoemde over de aarde te gaan. Ze zijn stervende, maar nog niet **GESTORVEN**, beste lezer. Kijk, en daar gaat het nu maar net over. Deze zielen kennen iets van Gods verdoemde recht, maar omdat ze nog nimmer geestelijk zijn gestorven (Rom. 6:6-8), zijn ze ook nimmer in Christus gerechtvaardigd geworden. Dit laatste is het zgn. verzoenende recht Gods. Een ziel klampt zich aan alles vast wat geen Jezus is. Ook een verkorene Gods? Ja, ook een verkorene Gods! Als een verkorene Gods uit en van zichzelf zich aan Christus ten behoudenis zou vastklampen, dan behoefde Gods heilige wet hem immers geen doodsteek te geven. *Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde. Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven, Rom. 6:7-8.* Hoevele malen herhaalt de apostel deze zaken niet in zijn zendbrieven? Dus ik ook maar. Ja lezer, dit is in het kort verwoord **de rechtvaardigingsleer** van de apostel Paulus aan de vroegchristelijke Kerk te Rome. Deze brief was als het ware de Catechismus ofwel het leerboek van de christenen te Rome. Wanneer wij van deze leer gaan afwijken, en daarvoor in plaats een zgn. veronderstelde wedergeboorteleer gaan stellen, dan is het einde voor ons toch wel zekerlijk in zicht gekomen, lezer. Hoevelen zijn, wetend of onwetend, zeer ver afgeweken van de zuivere leer der apostelen. Waarom noem ik telkens met name de brieven der apostelen? Omdat deze zendbrieven tot stand zijn gekomen ter verdediging van de zuivere leer, toen de

leerdwalingen de vroegchristelijke gemeenten eenmaal binnengeslopen waren, geleerd en gepreekt door de valse leraren, lees daartoe Matth. 24:11, 2 Kor. 11:13, Gal. 2:4, 1 Tim. 4, 2 Petrus 2:1, 1 Joh. 4:1. Maar wacht u van de valse profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven. Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distelen? Dit was de waarschuwing van de Heere Jezus aan de schare die zich ontzette over de leer die Hij preekte. Want Hij leerde hen, als macht hebbende, en niet als de Schriftgeleerden, lees verder in Matth. 7:15-29.

Een verkoren zondaar moet dus uit louter geschonken genade zalig leren worden. Niet vanuit een zekere opgaande heilsweg, maar in een stervensweg, lezer. Mag ik u dit eens verduidelijken vanuit Lev. 13 en vanuit Lev. 14. Dat gaat o.a. over de reinigingswetten van de melaatsen in Israel. Zoals u weet was melaatsheid een geestelijk beeld van de zonden, denk eens aan David in Psalm 51, of aan Naaman de Syriër. Wanneer iemand melaats begon te worden, dan bedekte hij dit in beginsel vaak, opdat een ander niet zou ontdekken dat hij met deze dodelijke ziekte geslagen was geworden. Zo'n mens zocht zijn schande telkens met klederen te bedekken, het geestelijke beeld van Gen. 3:7. Maar, wanneer deze ziekte zich verder over het lichaam begon te verspreiden, dan was de melaatse genoodzaakt om zich te verwijderen van zijn huis- en dorpsgenoten, opdat anderen ook niet met deze ziekte besmet zouden worden. En dan moest hij naar de woestijn, dat is de plaats der duivelen, en wanneer dan iemand langs kwam moest hij het uitroepen: ONREIN, ONREIN. Deze melaatse was gedoemd om een langzame dood te sterven in een soort leprakolonie. Bent u trouwens ook al zo'n besmettelijke onreine melaatse zondaar voor God geworden, lezer? Dat zou groot zijn, maar het is nog niet genoeg. Zoals ik u al eerder schreef, zijn er nog wel enkelingen die als een vervloekte en een verdoemde over de aarde gaan vanwege hun vele zonden. Deze zielen zijn stervende, maar nog niet gestorven, lezer. Maar weet u wat nu de heersende pest in onze tijd geworden is, lezer? Namelijk, dat er vele leraren zijn die preken dat een zondaar alrede het zgn. geestelijke leven heeft, en daarmee zgn. wedergeboren is, wanneer deze zondaar door geestelijke ontdekking, gezien heeft dat hij met de melaatsheid der zonden geslagen is, en daarmee ONREIN voor God staat. Deze zondaar heeft de schuld- en zijn doodsbrief thuisgekregen, en gaat op weg om een weg ter Behoudenis te zoeken. Maar m'n geliefde lezer, is die zondaar met deze ontdekking dan alrede gereinigd geworden van zijn melaatsheid der zonden...?? Neen toch...?? Ja, wel van Gods' kant, menen zulke leraren dan vaak te zeggen. Maar wat lees ik in mijn en uw Bijbeltje? Wanneer was een melaatse gereinigd en verlost geworden van zijn ziekte...?? Pas wanneer hij van zijn hoofdschedel tot aan zijn voetzool volledig melaats was geworden. Zijn huid was dan wit geworden, en er mocht geen enkel leven meer in zitten...?? Voelt u waar ik heen wil, lezer? Pas dan mocht die melaatse zich aan de priester tonen. Dan nam de priester een naald, en prikte die in de gestorven huid van die melaatse. Wanneer er dan nog leven in die huid zat, dan moest de melaatse weer terug de woestijn in. Maar, wanneer er geen enkel leven meer in die huid zat, dan pas mocht die priester het reinigingsritueel aan die melaatse gaan toepassen. Dan nam de priester, welke heenwees op het priesterlijk (offer)ambt van Christus, twee vogeltjes. Het kopje van het ene vogeltje werd doodgedrukt, het bloed werd opgevangen en vermengd met water uit een stromende

bron/wel. Dit mengsel van bloed en water werd dan gestreken aan de vleugels van dat andere vogeltje, waarop de priester het in vrijheid liet wegvliegen. Het ene vogeltje geslacht en gedood, dat heenwees op het lijden en sterven van de Heere Jezus! Het andere vogeltje, dat in vrijheid mocht wegvliegen, wees heen op Zijn opstanding uit de doden, door dewelke een gerechtvaardigde zondaar door de Geest van Christus, in geestelijke vrijheid mag staan, Joh. 19:34, 1 Joh. 5:6. Leest u lezer, er moet dus een Offer gebracht worden? Ja maar schrijver, dit Offer is toch in de tijd al op Golgotha volbracht geworden, roept iemand mij toe. Dat is waar, maar Christus is niet alleen een Middelaar van verwerving, maar ook een Middelaar van toepassing. Hoe en wanneer wordt deze zaak dan geestelijk toegepast, lezer? De Heere Jezus zegt in Joh. 6:44 het volgende: “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.” Wanneer het dan Goddrie-enig behaagt om dit Offer van Christus toe te gaan passen aan het hart van een verkoren zondaar, dan trekt de Vader deze zondaar tot de geloofsgemeenschap met Zijn lieve Zoon, door de weg van zijn heilige Recht. Wanneer dan die zondaar innerlijk beschenen wordt door het licht van Gods heilige Wet, dan vergaat hij daar van zonden. Daar staat hij gans melaats voor God, niets meer hebbende tot betaling. In deze dodelijke stonde wordt een zondaar gewaar werkelijk NIETS meer tot betaling voor God te hebben, en staat geestelijk geheel verloren voor God. De wet verdoemt en vervloekt deze zondaar, in die stonde, ten dode. De wet vloekt al het laatste leven uit het bestaan van die zondaar, Gal. 3:10. Maar door de trekkende liefde des Vaders kan die zondaar niet aflaten om vanuit deze uiterste zielennoed tot God om genade te smeken. Door deze liefde wordt die zondaar er ook voor ingewonnen, dat God hem geen kwaad zou doen, wanneer Hij hem voor eeuwig van voor Zijn heilig Aangezicht zou wegwerpen. Nadat die zondaar, in een punt des tijds, zijn helwaardige straf vanuit zijn wettisch berouw voor God, geestelijk heeft leren omhelsen, is hij geestelijk gestorven en daarmee gekomen aan het einde der wet, Rom. 10:4. Dan breekt de stonde aan, dat het volbrachte Offer van Golgotha aan het verloren hart van deze verdorven zondaar, door God in Christus wordt toegepast. Dit geschiedt alleen door de verworven Geest van Christus, lees Rom. 8:5-9, en Joh. 16:8-15. Deze Geest neemt de beloftenissen des Evangeliums uit Hem, en verkondigt ze met een onwederstandelijke liefdeskracht in het hart van die zondaar, die deze beloftenissen(= Christus en al Zijn weldaden) moet aannemen door het geschonken geloof waarmee die zondaar met Christus verenigd is geworden, door geestelijke inlijving. Dit nu is de wedergeboorte, lezer. “Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, zal Hij u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen. Al wat de Vader heeft, is Mijn; daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijne zal nemen, en u verkondigen.” Zie daar de geestelijke toepassing van Leviticus 13 en 14, belicht vanuit de zendbrieven der apostelen, lezer. Lees en herlees hier nogmaals vanuit Rom. 6:5-8. “Want indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding; Dit wetende, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de

zonde dienen. **Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.** Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven.”

Kijk lezer, zie daar de rechtvaardigingsleer van de apostel Paulus. Vanuit deze leer dienen wij Gods gehele Woord te lezen en te preken, lezer. Dit had ik dus even nodig ter inleiding op mijn weerlegging. Gods Woord leert dus, dat pas achter de gestorven kruisdood het leven in Christus ligt, door de kracht van Zijn opstanding. Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, 1 Petrus 1:3. Waarom weid ik over deze dingen zo erg uit, lezer? Omdat deze weerlegging handelt over deze woorden uit Titus 2 vers 1, waarin staat: *“Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.”*

Het handelt hier dus over de gezonde leer. De reden waarom ik de ongezonde heilsleer van ds. Mallan weerleg is, omdat ik op Bijbelse gronden meen te mogen zeggen dat ds. Mallan geen zonde leer preekt en/of ooit gepredikt heeft. Waarom niet? Omdat hij in zijn leer het geestelijke leven en daarmee ook de wedergeboorte, alrede voor de gestorven kruisdood stelt. Gij dwaze dominee Mallan, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is, 1 Kor. 15:36. Ja maar schrijver, hij leert toch ook dat het in Christus moet komen? Ja maar, de weg waardoor dat geleerd wordt is zo ontzaggelijk belangrijk, m'n beste lezer. De enige Weg waardoor dat gaat, is de weg van de kruisdood met Christus geestelijk te sterven, Rom. 7:4-6. Ik zeg u op grond van de Bijbel dat er geen andere Weg is waardoor wij zalig kunnen worden. Christus is immers de Weg, de Waarheid en het Leven...!! Hoevelen meenden in hun leven werkelijk alrede wedergeboren te zijn geworden, omdat zij, door ontdekking, hun schuld voor God hebben leren bewenen. Iets van de vloek en doem gevoeld, maar nooit gestorven, lezer. Op hun sterfbedje menen dezulken dat God nooit zal laten varen wat Zijn hand begonnen is. Maar ze misten het enige Fundament, waarop God alleen kan terug komen, het Fundament waarin de Vader alleen Zijn welbehagen heeft, Matth. 17:5. Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem! Deze zielen op hun sterfbedje hebben wel zo menigmaal de roepstem en de vloekstem der wet in hun ziel gehoord, dewelke hen opriep tot voldoening en betaling, maar nog nimmer de levendmakende Stem van de Zoon van God, Die machtig is om doden op te doen wekken uit hun graf van zonden, Joh. 5:25. Alleen bij de zielen die deze Stem gehoord hebben, die zullen in Hem leven, en op dat Fundament kan de Vader alleen terugkomen, lezer. Want, daar ziet de Vader geen zwarte zondaar meer, maar aanschouwt Hij alleen het volbrachte werk van Christus, toegepast aan het hart van die gerechtvaardigde zondaar. Ja lezer, hoevelen heeft de satan met dit soort listen en bedrieglijkheden niet voor eeuwig bedrogen, en naar de helse verdoemenis gesleept? Voor dit bedrog wens ik u juist te waarschuwen. Vele duivelen hebben de Christus ook gepreekt, maar hebben zelf nooit in Hem geloofd. Ze konden deze Christus nooit preken in de weg van Zijn kruisdood, lezer. Wat bedoel ik daarmee? Biliam preekte immers zelf ook de Christus, maar zelf geloofde hij niet IN Hem. Voor Judas gold immers hetzelfde, toch? Vele krachten gedaan, en zelfs de duivelen in Zijn Naam uitgeworpen, anderen het Evangelie verkondigd, maar er zelf nooit in geloofd. Hoe

kwam dat? Ze waren geestelijk wel stervende, maar nooit geestelijk gestorven, geliefde lezer. En daarom moeten deze duivelen nu voor eeuwig sterven onder de vloek en de doem van Gods heilige wet, die tot in alle eeuwigheid een rechtvaardige betaling in hen opeist. Wanneer daarom dan een mens geleerd en gepreekt wordt dat hij door geestelijke ontdekking alrede is levend gemaakt geworden, door God de Heilige Geest, dan wordt daarmee op een vreselijke wijze voorbij gegaan aan de toepassing van het bloed- en kruisoffer van de Heere Jezus, dat Hij heeft moeten brengen onder de vloek van Gods heilige wet/recht. De opstanding ten leven lag immers pas achter Zijn gestorven vloekdood, zo ook geestelijk omtrent Zijn verkorenen, geliefde lezer. Hij moest degenen die onder de wet waren immers van de vloek der wet verlossen, opdat zij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden, lees Gal. 4:4-7. Wanneer die zondaar dan door geestelijke levendmaking deze aanneming al (onwetend) verkregen heeft, zonder het toegepaste volbrachte bloedoffer van het Meerdere Paaslam, Jezus Christus, dan zijn we voorbij gegaan aan de eis van Gods heilige wet/recht, Exodus 12. Gods wet is immers een afspiegeling van Gods heilige recht, lezer. Deze eis is wel in de tijd voldaan op Golgotha, maar moet immers ook nog worden volbracht in het hart van die zondaar, door geestelijke toepassing. Door de zgn. veronderstelde wedergeboorte wordt dus voorbij gegaan aan de eis van Gods heilige recht, waaronder Christus Zijn leven, en dus ook een christen, door toepassing, zijn leven, in en door de weg van de geestelijke kruisdood, moet afleggen voor God. Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, Gal. 2:19-20. Maar, volgens ds. Mallan heeft die zondaar, door geestelijke ontdekking, dewelke voortvloeit uit de wet die niet uit het geloof is Gal. 3:12, het geestelijke leven dus alrede. Zie daar de ongezonde heils leer van ds. F. Mallan. Dat wil ook zeggen dat ds. Mallan Gods wet niet verstaat, zoals Paulus in Rom. 7:1 heeft willen zeggen. Ds. Mallan preekt de vloek van de wet pas NA de zgn. levendmaking, en pas na de zgn. veronderstelde wedergeboorte. Hij stelt dus de vloekdood achter het geestelijke leven. Hoe kan dat? Hoe bestaat dat? Waar staat dat geschreven in Gods Woord. Laten we eens luisteren naar het onderwijs van Hannah, de godvrezende moeder van Samuel. "De HEERE doot en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen, 1 Samuel 2:6." Maar, ds. Mallan leert dus precies andersom...!! Lees ook hier in de zendbrief van Judas vers 23: Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevlekt is. *Met deze volgende kanttekening daarbij :*

grijpt ze uit

Dat is, trekt hen zonder vertoeven uit het openbaar gevaar van de zaligheid te verliezen, gelijk men doet als iemand in het vuur gevallen is. Want een bekeerd zondaar is als uit het helse vuur getrokken.

We willen het onderwijs uit deze antwoord per brief, nu stapsgewijs gaan weerleggen. Ik citeer van hier de vraag met het antwoord van ds. F. Mallan:

Mallan : Geachte heer N.N. te N.,

Uw vraag aan mij is of ik eens iets zou willen schrijven over de gezonde leer, zoals de apostel daarop wijst in Titus 2:1. We lezen daar: "Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt." U acht het wel nodig dat in deze tijd er gedurig op wordt gewezen wat de gezonde leer van Gods Woord is. Nu, dat ben ik ook dadelijk met u eens en het lag ook al enige tijd in mijn hart om daar nog eens over te kunnen en mogen schrijven. Maar ik gevoel er ook het gewicht zo van aan om daar over te schrijven, want het is toch zo nodig als we daar over schrijven, om niet af te wijken van de gezonde leer, noch ter linkerhand, noch ter rechterhand. Maar ik zal proberen om op uw verzoek in te gaan en daar dus een brief aan te wijden.

De apostel heeft zijn geliefde Titus een ernstige vermaning hieromtrent doen horen. Hij heeft in het derde vers van het eerste hoofdstuk Titus zijn oprechte zoon genoemd naar het gemeen geloof. Zoals onze kanttekening bij die tekst zegt, bedoelt de apostel met een gemeen geloof een geloof dat hen beiden Paulus en Titus en alle uitverkorenen gemeen is. Aan dat geloof is nogal heel wat verbonden, want de apostel heeft vele vermaningen tot Titus in deze korte zendbrief gericht. Hij had Titus naar het eiland Kreta gezonden om de gemeenten die daar waren te verzorgen. Om de gemeenten te dienen moesten er leraars en ouderlingen zijn. Maar hoe die leraars en ouderlingen moesten zijn in leer en leven, heeft hij Titus ook wel goed doen weten. Er is over dat alles dus ook nog wel wat op te merken. Dat laat die korte brief van Paulus aan Titus ons wel zien.

DJK : Dat deze leraars en ouderlingen niet alleen door de Kerke Gods, maar ook door God Zelf geroepen dienen te zijn, leert ons Gods Woord toch ook heel duidelijk. Daar begint het eigenlijk allemaal mee, lezer. Met de waarachtige bekering en een Goddelijke roeping tot hem ambt. Hoe zouden we anderen kunnen leiden, indien wij deze Weg zelf nooit gewandeld hebben? Dat is een waarheid naar het aardse, maar nog meer voor het geestelijke. Wanneer ik dan bedenk, hetgeen ik onlangs van een kind Gods op Katwijk hoorde vertellen, over hoe ds. Mallan met deze zaken weleens omging. Hij vertelde me dat hij tijdens een bevestigingsdienst van ambtsdragers, eens onder het gehoor van ds. Mallan zat, in de GGiN bij ons op Katwijk in de Louwestraat, in de tijd dat er een gebrek aan ouderlingen was. In deze dienst bevestigde ds. Mallan een ouderling, waarvan hij helaas het volgende moest betuigen: "gemeente, deze man is nog niet in Christus, maar ge dient hem (omwille van zijn ambtelijk regeringsgezag) daarvoor wel te houden, hoor....." Hoe on-Bijbels, en hoe durfde ds. Mallan. Gelden dan de inzettingen der apostelen van Jezus Christus niet ook voor paus Mallan? Lees Hand. 6:3, 1 Tim. 3, Titus 1:7-10. *De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden, 1 Petrus 5:1.* Hoe kan iemand een getuige van het lijden en sterven van de Heere Jezus zijn, indien hij geestelijk nimmer met Hem de kruisdood heeft leren sterven? Kijk lezer, door dit soort on-Bijbels pauselijk handelen is, in GEHEEL kerkelijk Nederland, werkelijk de dood in de pot gekomen. De blinden zijn daardoor de blinden gaan leiden, en God is zeer verre van ons gaan wijken. Dit heeft natuurlijk niets meer met de ware godsdienst te maken. Het geschiedt allemaal vanuit het kader dat, de kerkelijke ambten zo heel nodig vervuld moeten worden, anders.....Ja, zeg me het eens? Anders wat? Anders kunnen we geen kerkje meer blijven spelen? Of anders krijgen de mensen niet op tijd hun huisbezoek?

Verschrikkelijk lezer, waar moet het met ons blind arm vaderlandje toch heen? Dit moest ik al schrijvende, toch even kwijt.

Mallan : Er waren in die tijd ook al vele ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen. Die zijn er dus altijd wel geweest, zelfs in de eerste christengemeenten, zo kort na de uitstorting van de Heilige Geest. En de Kretenzen waren ook nogal gemakkelijk door deze valse leraars mee te voeren. Maar het heeft ons ook wel wat te zeggen, als de apostel van die valse leraars en van hen die hen aanhingen zegt: “Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken.” Het komt dus in de vrucht wel openbaar of er ware Godskennis bij een mens te vinden is.

DJK : Het ware te wensen dat ds. Mallan deze schoen zelf geestelijk eens eerder had aangetrokken, dan had hij in zijn gemeenten wellicht een hoop ellende voorkomen. Hoevele onwedergeboren ouderlingen en dominees, zijn er onder zijn dwaalleer niet in aanmerking voor een kerkelijk ambt gekomen, zonder een waarachtige bekering, en ook zonder daartoe werkelijk een Goddelijke roeping te hebben gekregen...?? Wat een mens, maar ook een dominee zaait, dat zal hij vroeg of laat eens moeten maaien en eten, lezer. Dode diakenen, dode ouderlingen en dode dominees, met kelen als een geopend graf, met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijs is onder hun lippen, welker mond vol is van vervloeking en bitterheid; Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten; Vernieling en ellendigheid is in hun wegen; Rom. 3:13-17. WAAROM ZO SCHERP....?? Omdat zij de weg des vredes, dat is de geestelijke kennis aan de opgestane Christus en Dien gekruist, nooit in hun leven hebben gekend, lezer.

Mallan : We zullen God moeten leren kennen om de zuivere leer recht voor te kunnen staan. Aan de ware Godskennis ontbreekt het bij al de leraars die een verkeerde leer voorstaan. Als er enige ware kennis van God en Zijn volmaaktheden zou zijn, zou men geen verkeerde leer kunnen verkondigen. Zeker niet een leer waarin aan de gevallen mens nog enige goede hoedanigheden worden toegeschreven. Alle valse leraars zijn er aan te kennen, dat ze de mens een vermogen toekennen die de mens niet meer heeft. Over de verschrikkelijkheid van de val des mensen en de totale verdorvenheid van de natuur des mensen als een gevolg daarvan, springen ze dan ook altijd maar heen. En toch denkt men wel een ruim evangelie te verkondigen, want men heeft de mond vol van Christus en Zijn genade.

DJK : Beste ds. Mallan, vertel mij eens hoe dode ambtsdragers over en uit deze dingen kunnen spreken en leren...?? Allemaal dode wegwijzers! Omdat ook u, net als ROME destijds, de levendmaking vanuit de overtuigingen der wet leert, en daarmee eigenlijk drie soorten rechtvaardigmakingen leert, heeft God ons arm vaderland geslagen met een kracht der dwaling, met de valse zgn. veronderstelde wedergeboorteleer, die nu bijna gans kerkelijk Nederland heel graag wil geloven.

En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid. Maar wij zijn schuldig altijd God

te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid; Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus. Zo dan, broeders, staat vast en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door ons woord, hetzij door onzen zendbrief, 2 Thess. 2:11-15.

Mallan : Als de apostel echter spreekt over de gezonde leer, dan bedoelt hij daarmee niet anders dan de zuivere vrije genadeleer. Hij zegt daarvan in het 11e en 12e vers van dit hoofdstuk: “Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen. En onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden verzakende, matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld.” De remonstrant grijpt deze woorden met beide handen aan om de algemene verzoeningsleer daarmee te verdedigen. Maar zoals een goede oude verklaarder als Ridderus terecht heeft opgemerkt, wordt daar niet gezegd dat de genade voor alle mensen is, maar dat ze aan alle mensen verschenen is, want al wat aan iemand wordt vertoond, is daarom nog niet voor hem. Dus er wordt met die zaligmakende genade niet anders bedoeld dan de leer des Evangelies, zoals deze genoemde goede oude schrijver zegt. Als er over alle mensen wordt gesproken, kunnen ook niet letterlijk alle mensen worden bedoeld, want aan alle mensen wordt niet het zuivere Evangelie verkondigd. De meeste mensen in deze wereld zijn daar van vervreemd gebleven. Alle mensen worden niet zalig, maar alleen degenen die door God tot de zaligheid verkoren zijn. En God gebruikt daartoe middellijk de zuivere verkondiging van het Evangelie. Met de gezonde leer bedoelt de apostel dus de zuivere verkondiging van het Evangelie. Het Evangelie is een blijde boodschap. Die blijde boodschap moet aan alle hoorders daarvan worden gebracht. Maar men kan geen blijde boodschap brengen, als er niet wordt gezegd welke jammer en ellende we allen van nature onderworpen zijn. Dat moet dus altijd wel in de prediking gezegd worden, opdat de blijde boodschap van het Evangelie daar tegenover zou kunnen worden gesteld. Maar voor wie wordt nu dat Evangelie pas recht een blijde boodschap? Niet voor alle mensen die deze boodschap beluisteren. Velen blijven er ongevoelig onder.

DJK: Maar toch moesten de apostelen het Evangelie aan alle creaturen gaan verkondigen. Dat was de prediking van de gekruiste en de opgestane Christus, c.q. de leer van Wet en Evangelie. De leer van de kruisdood sterven en opstaan ten leve, de leer van vloek en zegen, de leer van hel en hemel, de leer van verloren gaan en behouden worden, de leer van gevonnist worden en vrijgesproken worden. De Heere Jezus zei immers niet dat zij dit Evangelie alleen aan Zijn verkorenen moesten gaan preken. Want wie waren Zijn verkorenen...?? Dat wisten de apostelen immers NIET. Zij moesten alleen maar preken, en voor de een was hun gepredikte Woord een reuke des doods ten dode, en voor een ander een reuke des levens ten leven, 2 Kor. 2:16. Waarom leg ik hier zo de nadruk op? Omdat ds. Mallan en zijn leermeester ds. Steenblok, een VOORWAARDELIJK aanbod van genade preekten. Zij preken het Evangelie onder voorbehoud van geloof en bekering. Dit is ook weer zo'n reden waarom deze GGin-leer werkelijk een on-Bijbelse uitleg van leer is. Wanneer de Heere Jezus in Johannes 6, de schare in de synagoge leerde dat Zijn vlees waarlijk spijs, en Zijn bloed waarlijk drank

was/is, dan lezen we in vers 60, het volgende: *Velen dan van Zijn discipelen, dit horende, zeiden: Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?* Maar voor Zijn levendgemaakte discipelen, waren deze woorden niet hard, maar juist temeer een reuke des levens ten leve, lees hier: *Jezus dan zeide tot de twaalven: Wilt gijlieden ook niet weggaan? Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods, Joh. 6:67-69.* Wat ds. Mallan en dr. Steenblok nimmer verstaan hebben is, dat een mens moet sterven aan de verkondiging van dit Woord. De farizeeërs wensten aan dit verkondigde Woord niet te sterven omdat zij hun leven in eigen hand wilden behouden, door het doen van de vrome werken der wet. Daarom was dit Woord hen tot een grote ergernis, Joh. 6:61. Want, in dit gepreekte Woord lag een verborgen kracht tot de oproep van het zaligmakende geloof en bekering. Dit tweesnijdende zwaard van het Woord Gods riep de schare op tot het volmaakte Beeld Gods in Christus. Wanneer dan een zondaar onder dit gepredikte Woord zit, en het behaagt God om dit Woord te willen heiligen aan zijn verloren zondige ziel, dan gevoelt die zondaar dat hij geen geloof heeft, en geen bekering heeft, en geen Zaligmaker heeft, en dus rechtvaardig verloren moet gaan. Daar wordt die ziel geestelijk overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel. *En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven, Joh. 16:8-11.* Omdat de Heilige Geest hem de spiegel van Zijn heilige wet voorspiegelt, waardoor het in de ziel van die zondaar, met de kracht van een bazuingeluid, dan bijv. als volgt komt te klinken: **Ik ben dat levende Brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood NIET eet, die zal in der eeuwigheid NIET leven, Joh. 6:51.** Kijk lezer, dat is nu de spiegelwerking van Gods heilige wet, die hem ervan overtuigt, dat die zondaar niet zal leven, maar zal moeten sterven, en dat rechtvaardig. De geestelijke ontdekking en de spiegelwerking van Gods heilige wet, geschiedt meestentijds nooit door de verkondiging van die tien geboden der wet, maar wel door de geestelijke dodende kracht die ervan deze geboden uitgaat.

Mallan : Het hart moet evenals bij Lydia voor dat gesproken Woord geopend worden. En de Heere wil daartoe dat Woord gebruiken. Zoals Gods Woord ons duidelijk doet weten, worden velen onder dat Woord verhard, terwijl anderen daaronder recht verbroken worden. Zoals de apostel in 2 Korinthe 2 ons leert, is de zuivere prediking van Gods Woord voor velen een reuk des doods ten dode en voor anderen een reuk des levens ten leven. En niemand minder dan de Heere Jezus Zelf heeft gezegd: “Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.” Heeft de Heere Jezus dat gezegd? Hij was toch de Zoon van God, de grote Leraar ter gerechtigheid? Het zal voor velen wel jammer zijn dat *Hij* dat nu juist gezegd heeft. Och ja, dezelfde reactie die er nu is te beluisteren op de zuivere leer, was er ook te beluisteren in Jezus’ dagen. Heeft men toen ook niet gezegd: “Wie kan dan zalig worden?” Datzelfde geluid hoort men nu ook in deze tijd. Het blijkt daaruit steeds duidelijk dat men niet weet wat de gezonde leer is. Als men die vraag heeft gesteld, heeft Jezus gezegd “De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God.”

DJK: Hoe het hart van Lydia geopend is geworden, kunt u lezen in de Romeinenbrief, lezer. Het waren bij Lydia de goedertierenheden des Heeren die haar tot bekering

hebben geleidt, waardoor Lydia innerlijk kreeg te zien dat ze gezondigd had tegen een goedgeoed God in de hemel, Rom. 2:4. Door de wet is Lydia zelf niet levend geworden, maar zijn de zonden in het hart van Lydia levend geworden, Rom. 3:20, Rom. 7:9. En het gebod der wet, dat Lydia ten leven was, hetzelfde is haar ten dood bevonden, Rom. 7:10. Zo kwam Lydia er door geestelijke ontdekking er achter dat, door een mens (=Adam) de zonde in de wereld ingekomen is, **en door de zonde de dood**; en alzo de dood tot alle mensen doorgaan is, in welken allen gezondigd hebben, Rom. 5 vers 12. Alzo werd Lydia Adam voor God, geliefde lezer. En begon zij te zien dat, door de misdaad van een de dood geheerst heeft door dien enen(=Adam), veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave der rechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, namelijk Jezus Christus, Rom. 5:14-21. Toen Lydia uit/door het geloof gerechtvaardigd werd, Rom. 5:1, werd Lydia geestelijk met Christus een plant in Zijn sterven, en geestelijk een plant in Zijn opstanding ten leve, Rom. 6:3-8. In deze weg is Lydia de Geest van Christus deelachtig geworden, en is er voor Lydia geen verdoemenis meer, lees Rom. 8. Waarom geen verdoemenis meer voor haar? Omdat Christus haar zonden in Zijn vlees veroordeeld heeft, opdat het recht der wet in Lydia vervuld zou worden, en zij niet meer het vlees wandelen zou wandelen, maar naar en door den verworven Geest van Christus der vrijheid, door Dewelke Lydia mocht uitroepen: Abba, Vader!, lees Rom. 8:9-15. Dit was de bekering van Lydia, maar ook de bekering van ALLE Bijbelheiligen, maar ook van diegenen(=dat zijn de gelovigen uit de heidenen) die wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was, Rom. 4:12, Rom. 9:8.

Mallan : We zullen moeten weten dat de Heere mogelijk gemaakt heeft wat van de zijde des mensen onmogelijk is. Als de rijke jongeling tot Jezus is gekomen en bedroefd is heengegaan, dan heeft Jezus gezegd, als Hij zag dat hij geheel droevig geworden was “Hoe zwaarlijk zullen degenen die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan. Want het is lichter, dat een kermel gaat door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods ingaat.” **De rijke jongeling was niet alleen uitwendig rijk, maar ook in een geestelijk opzicht.** Hij kwam immers tot Jezus met de vraag: “Goede Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?” En als Jezus hem deed weten dat hij dan de wet goed moest onderhouden, heeft hij gezegd: “Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan; wat ontbreekt mij nog?” Als hij de vraag aan Jezus heeft gedaan wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven, dan was het alsof Jezus hem vroeg: “O, wilt ge door de wet in het werkverbond nog zalig worden? Nu, onderhoud dan al de geboden maar.” Om een Zaligmaker was zulk een jongeling niet verlegen. Maar in die rijke jongeling kunnen we allen ons beeld vinden. Het geldt van ons allen, wat van de Laodicezen is gezegd: “Want gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt, en heb geens dings gebrek, en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt.” Maar dan had de Heere Jezus voor hen ook een ruim aanbod, als men het zo noemen wil, want dan heeft Hij gezegd: “Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.”

DJK: *“De rijke jongeling was niet alleen uitwendig rijk, maar ook in een geestelijk opzicht.”* Daartoe preekte Christus hem de wet, opdat hij aan deze wet zou sterven. Maar deze verrijkte jongeling wenste niet te sterven, lezer. Net als al die andere Schriftgeleerden en Farizeeërs, die onder Zijn gepredikte Woord hun bestaan voor God niet wensten te verliezen. Waardoor de rijke jongeling dus ook nooit van zijn zonden gerechtvaardigd is geworden, Rom. 6:7. Lees ook hier wat Christus sprak tot een ander die Hem wilde verzoeken met zijn spitsvondige vragen: “En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven? En Hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij? En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelf. En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; **doe dat, en gij zult leven**, Lukas 10:25-28.” Ook deze wetgeleerde heeft het in zijn leven geestelijk nimmer verstaan, dat het gebod der wet, dat hem (in Adam) ten leven was gegeven, hetzelfde hem ten dood is bevonden, Rom. 7:9. God had Zijn heilige wet op de berg Horeb niet gegeven om te houden en/of te onderhouden, maar juist om schuldig bevonden te worden. Het gebod der wet was immers in Adam overtreden geworden, en kon door geen mens of ander levend schepsel meer hersteld worden. Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven, Gal. 3:10-12. Begrijpt u nu lezer, waarom Christus aan deze vrome wetgeleerde, die uiteindelijk NIETS van de wet verstond, deze vraag stelde: “Hoe leest gij de wet...!?” Maar ook: “Hoe leest gij het Woord, en verstaat gij hetgeen gij leest”, sprak Filippus tot de moorman uit Candace. Een harde confronterende-, maar ook een onderwijzende- en zielsdoorpriemende les, lezer. Niet alleen voor deze wetgeleerde, Rom. 7:1, maar ook een les voor ons allen, geliefde lezer. *Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden*, Matth. 16:25. Een waarheid voor het aardse leven, maar ook een waarheid naar het geestelijke, voor hen Christus tot hun Deel hebben gekregen, en daardoor Hem door Zijn Geest geestelijk zijn gaan leren volgen, Rom. 8:14.

Mallan : Zo heeft Jezus dus het aanbod van genade gepredikt. En zo hebben de rechte door God gezonden leraars, Engelse zowel als Hollandse, het ook gedaan, als men hun geschriften maar goed leest. En die het van God geleerd hebben, wat we zo-even van het gesproken woord van een vernederde Jezus en ook van de verheerlijkte Middelaar hebben weergegeven, hebben het Evangelie nooit anders kunnen prediken. Zo hebben zij de gezonde leer verkondigd. Zo heeft Paulus ook de gezonde leer verkondigd. En hij heeft er Titus ook toe vermaand om zo de gezonde leer te prediken. “Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.” Het woordje “doch” heeft in die tekst ook al veel te zeggen. De tegenstelling moest bij Titus in de prediking openbaar komen met hen die beleden dat zij God kenden, maar Hem verloochenden met hun werken.

DJK : Even tussendoor. Onlangs vroeg een verslaggever van het RD in een interview aan ds. Mallan, welke vijf boeken hij in zijn top5-lijstje zou zetten. Waarop ds. Mallan o.a. ook de Erskines noemde. 'Hoe is dat in de wereld mogelijk?' zou je geneigd zijn hier over op te merken. Waarom deze opmerking? Omdat de Ralph en Ebenezer Erskine een onvoorwaardelijk aanbod van genade preekten, en ds. Mallan en zijn leermeester dr. Steenblok, een voorwaardelijk aanbod van genade. Wat bedoel ik hiermee?

Lees hier : <http://www.afwachtenofverwachten.nl/lw-aanbod.htm>

Mallan : De prediking van de gezonde leer is een prediking van een leer waarin God waarlijk op het hoogst verheerlijkt en de mens op het diepst vernederd wordt. Zo kan ook Christus recht de kroon ontvangen op het werk dat Hij gedaan heeft, En zo'n prediking houdt recht een ruim Evangelie in voor een ware ontdekte en van schuld verslagen ziel.

DJK : Besefte ds. Mallan maar eens dat hij, en zijn collega-predikanten, de kroonrechten van Christus op de straten geworpen heeft, middels hun leer en prediking. Waarom? Omdat zij de zegen en het leven aldaar preken, alwaar de vloek en de dodingen der wet gepreekt behoren te worden. Een vreselijke vermenging van wet en evangelie, maar ook een vermenging van Gods gramschap en toorn over een zondaar en Zijn bewezen barmhartigheid in Christus over een zondaar. Het is een krenking van de deugden Gods, waarbij Gods heilige recht omzeilt, ontheiligt en gruwelijk onteert wordt. Beste dominee Mallan, alwaar de wet nog heerschappij heeft in het hart van een zondaar, aldaar kan het Evangelie geen enkele kracht doen...!! Om het nog eenvoudiger te zeggen, alwaar een zondaar nog door een verbroken werkverbond met zijn eerste man verenigd is, aldaar kan Christus die zondaar niet huwen en Zich niet met deze zondaar verenigen door Zijn genadeverbond, lees en herlees Rom. 7:1-4. Achter de kruisdood ligt pas het geestelijke leven, en een ziel is onder de heerschappij der wet of onder de genade Gods in Christus, Rom. 6:14. Dat is, hij verkeert nog in de banden der zonden, in de banden der duisternis, en onder de toorn van God, of hij is uit vrije genade in de weg van Gods heilige recht gebracht onder de evangelische liefde en vrijheid Gods in Christus Jezus. Een vermenging van deze twee bestaat gelukkig niet.

Mallan : Die vraagt ook hoe men dan nu toch zalig worden kan, maar die vraagt het op een andere wijze dan dat die vrome eigengerechtigte Joden die vraag gesteld hebben. Maar die mag het in de rechte prediking horen dat men geheel door de gerechtigheid van die Middelaar zalig kan worden. Bij de mens behoeft er alleen maar schuld te zijn. En er kan geen schuld bij de mens zijn als men niet door de wet tot de kennis der zonde wordt gebracht. Als de wet als een tuchtmeester voor de ziel wordt gebruikt, zal men niet kunnen zeggen: "Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af; wat ontbreekt mij nog?" Die ziet zich waarlijk ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt. Maar die mag dan toch beluisteren dat aan zulke armen het Evangelie wordt verkondigd.

DJK : De wet is in beginsel voor een ontdekte nooit een tuchtmeester tot Christus, maar juist een bloedwrekende drijver. Een tuchtmeester ziet op een onderwijzer, in de

zin van hoe het volk Israel tijdens hun omzwervingen in de woestijn, in de dienst der verzoening zijn onderwezen geworden. In deze tuchtmeester is geen vloekende eis meer, omdat het volk op Gods bevel in de ark des verbonds moest leggen. Dit zag op de vervulde wet in Christus, c.q. het heilig Evangelie, verworven door Zijn lijden en Bloedstorting op Golgotha. Maar wanneer een zondaar in beginsel ontdekt is geworden, en overtuigd is geworden van zijn hemelhoge zondeschuld, van de straf die op de zonden volgt etc..., dan voelt hij daardoor een bloedwrekende eis op zijn ziel drukken. Het bloed van Christus heeft moeten vloeien opdat God weer gemeenschap met Zijn schepsel kon hebben, en dat alleen in de weg van Zijn heilig recht. Wanneer God dan in Christus gemeenschap met een zondaar zoekt, dan eist Hij immer het gestorte bloed van Christus op in een ziel van een zondaar. In deze eis ligt ook de oproep tot geloof en bekering, c.q. Gods eist Zijn Beeld wat wij in Adam zijn verloren, rechtvaardig door Zijn wet van ons terug. Deze wet spiegelt ons voor Wie God is, en wie wij waren voor de zondeval in Adam. Wanneer dan het licht van Gods heilige wet in het hart van een zondaar komt te schijnen, dan legt die wet daar bloot wat hij niet meer is. Niet wat die zondaar doen of laten moet, NEEEEEE, hij toont een zondaar wat hij in Adam verloren heeft. De bloedwrekende eis van Gods wet preekt ons geen Christus, en onderwijst ons ook niet in Christus. Nee, de wet preekt een zondaar de vloek, de doem en de dood in Adam. Deze bloedwreker houdt niet af om dag en nacht in het hart van die ontdekte zondaar uit te brullen: Betaal mij wat gij schuldig zijt....!! Kijk lezer, dat is de geestelijke dodende bediening der wet, alwaar wij ds. Mallan niet over horen spreken. Ook deze bediening der wet vermengd hij telkens met de tucht der wet. Om een voorbeeld te mogen noemen; de wet werkte voor de verlore David als een tuchtmeester tot Christus toen hij in de zonde met Batsheba gevallen was. Lees Psalm 51 en Psalm 32 daartoe eens aandachtig door. Hier eiste Christus door Zijn heilige wet geen betaling meer van David, maar vroeg hem in Zijn liefde: David, waarom heb je dat gedaan, waarom ben je Mij ontrouw geweest? Kijk lezer, dit is de liefde Gods in Christus waarmee David door het geloof met Christus Jezus tot in alle eeuwigheid verenigd was geworden. Christus heeft zijn zonden wel telkens bezocht, maar heeft nooit meer een rechtvaardige betaling van David geëist. Waarom niet? Omdat de vloekes tot betaling der wet voor David eruit was gehaald, door het toegepaste volbrachte Bloedoffer van Christus. Dit Bloedoffer was nu voor David de tucht der wet geworden, die hem preekte: "David, wat jij niet kan betalen, heb Ik voor u betaald. Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven ..." Ja lezer, wie zou niet wenen, onder zo'n rijke Evangelieverkondiging? Zie daar de tucht der wet verklaard, geliefde lezer.

Mallan : Dat Evangelie is door alle hoorders van de gezonde leer te beluisteren, maar het zuivere Evangelie doet ze niets als Gods Geest er niet in meekomt. Stelt dat Evangelie ze niet schuldig. Ja, levende onder dat Evangelie draagt de mens een meerdere verantwoordelijkheid dan zij die er nooit van gehoord hebben. Men zal niet kunnen zeggen dat men niet geweten heeft dat men als een doodschuldige zondaar door Jezus zalig kon worden. Men heeft echter op zo'n grote zaligheid geen acht gegeven.

DJK : Daarom zullen de verworpenen in de eerste plaats niet verloren gaan omwille van hun zonden, maar omwille van hun ongelooft. En van dat vervloekte ongelooft zal een

ieder mens op aarde overtuigd worden. En Die (H.Geest) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: *Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien; En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is, Joh. 16:8-11.* Ja lezer, hier zullen de uitverkorenen en de verworpenen zekerlijk van overtuigd worden. De verkorenen Gods worden hier aan ontdekt wanneer de Vader hen trekt door Zijn heilige recht, tot de geloofsgemeenschap met Zijn Zoon Jezus Christus, waarop zij geestelijk met Christus de kruisdood moeten sterven, niets meer tot betaling hebbende, en Christus door de geestelijk kracht van Zijn opstanding, hen een Behouder ten leve is, Joh. 6:44, Jes. 1:27, Rom. 6:3-8, Rom. 7:1-6, 1 Kor. 1:30.

Mallan : En dat kan ook nooit genoeg met een liefderijke nodigende ernst de hoorders op het hart worden gedrukt. Een ware Evangeliedienaar gevoelt het voor zijn hoorders wat het zeggen wil, als er nog nimmer plaats voor zulk een zaligheid in het hart gekomen is. Men voelt het gewicht der eeuwigheid recht voor de hoorders en men kan het ze niet genoeg met de meest mogelijke ernst op het hart binden hoe vreselijk het zal zijn om voor eeuwig verloren te moeten gaan. Ook kan men ze niet genoeg het heil voor ogen stellen dat men door Christus als de grote Zaligmaker kan deelachtig worden. Maar men heeft ze daarom ook te wijzen op de noodzakelijkheid van de ware zielsontdekking waar buiten men ook als de Laodicensen rijk en verrijkt blijft. Om die zielsontdekking heeft men de Heere te vragen en dus te vragen of Hij ons zal willen bekeren zoals Hij al Zijn volk bekeert.

DJK : Deze prediking geschiedt altijd door de rechte bediening van wet en evangelie. Ds. Mallan heeft de wet helaas nooit scherpelijk genoeg gepreekt tot afsnijding en tot geestelijke doding. Nee, hij preekte de wet slechts tot nadere ontdekking, c.q. alleen als een tuchtmeester en NIET als een bloedwreker. Wanneer een dienaar des Woords de gekruiste Christus preekt, dan dient hij hem alzo op de zielen der gemeente te binden, dat zij gevoelen dat zij zonder het zaligmakende geloof in Hem voor eeuwig verloren zullen gaan. Dit preekt een dienaar des Woords onvoorwaardelijk aan bekeerd en onbekeerd, aan overtuigden en aan niet-overtuigden. Wanneer Johannes de Doper voor het eerst in zijn leven, met zijn lijfelijke ogen, de Christus der Schriften mag zien, dan getuigt Johannes van Hem: “Zie het Lamme Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.” Dit preekte hij aan de schare die voor hem stond. Dit is een rijk Evangelie voor een doemwaardig en helwaardig zondaar, voor een vermoeide en een belaste zondaar. Een Evangelie met dezelfde strekking waarvan de profeet Jesaja mocht getuigen: *O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk! Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen, Jes. 55:1-2.* Maar een zondaar die van geen hemelhoge zondesschuld afweet, en daar dus ook niet vanaf zoekt te komen, zal over deze prediking zeggen: “Wie is Johannes de Doper, om te durven zeggen dat Hij de zonden der wereld wegneemt...?” Vergelijk: Luk. 5:21, Luk. 7:49. Een mens kan uiterlijk wel zeggen dat Christus het Lamme Gods is, Dat de zonden der wereld wegneemt, maar wanneer die mens zelf nog nimmer de toevlucht tot Hem heeft genomen, door een waar

geloof, dan getuigen zijn daden tegen zijn uitgesproken woorden. Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon, 1 Joh. 5:10.

Mallan : Wordt men dan allen op een zelfde wijze bekeerd? In een zeker opzicht wel, al kunnen de leidingen des Heeren verschillend zijn. We zijn allen gevallen Adamskinderen en verkeren allen in dezelfde staat van een dodelijke onmacht ten goede. Dus het zelfde wonder van Gods genade zal in ons allen verheerlijkt moeten worden. En dan geldt het toch voor een ieder wat Christus heeft gezegd: “Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.” Die wedergeboorte zullen we allen deelachtig moeten worden, opdat we door de kennis van de drie stukken, ellende, verlossing en dankbaarheid, tot de enige troost zullen komen in leven en in sterven. Dat is de gezonde leer die in ons Reformatorische belijdenisgeschrift, de Heidelbergse Catechismus ons zo duidelijk wordt voorgesteld.

DJK : En dat is tegelijk de leer waarvan u zeer ver vanaf bent geweest, beste ds. Mallan. De Heere Jezus en Zijn apostelen, en ook de reformatoren, leerden geen geestelijk leven en nog minder de wedergeboorte in de weg der ontdekking. Ds. Mallan leert heel duidelijk, op een zeer on-Bijbelse wijze, dat een zondaar door ontdekking leven aan zijn ziel krijgt en daardoor wedergeboren is geworden, van Gods zijde. Ds. Mallan, ds. Steenblok, ds. Kersten, ds. Moerkerken, en bijna de gehele afscheiding, en nu bijna geheel behoudend kerkelijk Nederland, leren een standelijke heilsweg, terwijl Gods Woord ons een stondelijke heilsleer verkondigt. Geen klein verschil, lezer. Ik hoop dat u al deze dingen geestelijk mag verstaan. Volgens deze dwaalleer kan een zondaar wel jaren in het stuk de ellende, zoals in de HC verwoord in zondag 2 t/m zondag 6, geestelijk wandelen. Dat leert Gods Woord ons NIET. Weet u wat het stuk der ellende is? Aldaar waar God de gerechtigheid(=dat is de betaling) opeist in het hart van een verkoren zondaar, in en door de weg van Zijn heilige recht. Daar wordt de zondaar in zijn ellende voor God geplaatst en moet hij omkomen zijn ellendestaat voor God. Waar God de gerechtigheid in het hart opeist, aldaar moet een zondaar geestelijk omkomen in zijn bedreven ongerechtigheden voor God. Pas dit zelf eens toe op alle zeer KORTE stondelijke bekeringen uit Gods Woord. Neem bijv. de bekering van de moordenaar, of de bekering van de stokbewaarder, of de bekering van hen die in het huis van Cornelius waren aan wie Petrus het Evangelie(=dat is de gestorven en de opgestane Christus) verkondigde, of de bekering van de drieduizend pinksterlingen op de Pinksterdag. *Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren weder te keren. Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken dat niet recht is, er is niemand, die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijn loop, gelijk een onbesuisd paard in den strijd. Zelfs een ooievaar aan den hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif, en kraan, en zwaluw, nemen den tijd hunner aankomst waar; maar Mijn volk weet het recht des HEEREN niet. Hoe zegt gij dan: Wij zijn wijs en de wet des HEEREN is bij ons! Ziet, waarlijk tevergeefs werkt de valse pen der schriftgeleerden. De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben? Jeremia 8:5-9.*

Mallan : Dat belijdenisgeschrift wijst ons de weg aan waardoor de vrije genade Gods alleen recht dierbaar voor ons zal worden. Er is geen plaats voor vrije genade, als we niet als een doodschuldige zondaar voor de Rechter leren invallen. Die Rechter is van de zijde van de zondaar met niet minder te voldoen dan met schuld. Er behoeft alleen maar schuld bij de mens te zijn, dan is er bij Hem genade voor zo'n schuldige zondaar.

DJK : Ds. Mallan spreekt telkens van de Zijde Gods, en van de zijde van de zondaar. Zie daar weer de vermenging van wet en evangelie, c.q. de vermenging van Gods toorn aangaande de eerste Adam en Gods barmhartigheid in de Tweede Adam. Tussen deze twee deugden, ligt Zijn verborgen heilige recht.

HC - Vr.10. Wil God zulke ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten?

Antw. Neen Hij, geenzins; maar Hij vertoorn Zich schrikkelijk a beide over de aangeboren en werkelijke zonden, en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwiglijk straffen; gelijk Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

HC Vr.11. Is dan God ook niet barmhartig?

Antw. God is wel barmhartig a, maar Hij is ook rechtvaardig b; daarom zo eist Zijn gerechtigheid dat de zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde.

Zie daar de eis van Gods heilige wet tot een volkomen betaling, waaraan een verkoren zondaar moet sterven. Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist.....Gal. 2:19-20a.

Mallan : Dat hebben we te prediken aan allen die deze gezonde leer mogen beluisteren. Is dat dan geen ruim Evangelie? O ja, ruimer kan het nooit worden gepredikt. Maar om waarlijk een zich schuldig kennende zondaar voor God te worden, moeten we door ware zielontdekking onze vrome vijgenbladeren verliezen, net als Adam en Eva. Zo wordt Sion door recht verlost. Dat is ook de diepe inhoud van de gezonde leer.

DJK : Zie ook hier weer de tweërlei verlossing die ds. Mallan ons hier leert, aan Gods zijde is die ziel door ontdekking en levendmaking alrede verlost, maar daarna moet ziel ook nog een keer door de weg van Gods heilige recht verlost worden. Eigenlijk drie keer. Eenmaal van eeuwigheid, eenmaal aan Gods zijde door levendmaking, en eenmaal door de weg van Gods heilige recht, naar Jes. 1:27. Welk een ongezonde leugenleer...!!

Mallan : Buiten het recht om komt er voor Christus geen plaats. In die oppervlakkige verbondsbeschouwing die velen voorstaan komt men wel goed openbaar, als men al de gedoopten en belijders een recht toekent op Gods beloften en dan tot een uitspraak komt zoals ik die nog kort geleden gelezen heb, dat een ieder op grond van de belofte de genade die men nodig heeft, van God kan opeisen. Maar dat lezen we niet van de verloren zoon, want die kende het zich niet waardig om nog een zoon van zijn vader genaamd te worden. Zo heeft Jezus de genade Gods gepredikt. Genade voor een zich

schuldiggkend menskind en dat door de gerechtigheid die Hij heeft aangebracht, waarop dat beste kleed van de verloren zoon mocht wijzen. Die zoon moest zeggen: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U, en ben niet meer waardig om Uw zoon genaamd te worden." En dan lezen we: "Maar de Vader zeide tot Zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleed en doet het hem aan."

DJK : "En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn. Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn, Lukas 15:23-24." Wanneer we nu eens op deze onderstreepte zin letten, en dit gaan lezen vanuit het licht van de rechtvaardigingsleer van de apostel Paulus dat hij schreef aan de vroegchristelijke gemeente te Rome, en daar het volgende lezen: *Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde. Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven, Rom. 6:7-8.* Deze brief heeft de apostel door dezelfde Geest van Christus geschreven, als waarmee Christus Zelf Zijn gelijkenissen uitsprak. Dit kan en mag dus nooit met elkaar in tegenspraak zijn, integendeel, het dient altijd met elkaar geestelijk overeen te stemmen. Wanneer we dan Schrift met Schrift verklaren, en doen gelijk destijds de Bereers deden aangaande hetgeen Paulus hen verkondigde, zullen wij dan deze geciteerde uitspraak uit zijn zendbrief aan de Romeinen eens naast deze woorden van de vader van de verloren zoon gaan leggen? Mag ik u dan de volgende vraag daarbij stellen? Waar ontving die zoon het vernieuwde geestelijke leven, dat is de rechtvaardiging en kwijting van zonden in en door het toegepaste bloed van Christus? Was dat op het moment van :

1. Toen hij bij de varkens tot zichzelf kwam, lees Luk. 15:17...??
2. Toen hij op reis ging naar zijn vader, c.q. op de toeleidende weg tot Christus...??
3. Toen hij die kostelijke belijdenis in het stof voor zijn vader had gedaan, en hem als een onwaardige zoon zijn oude kleed werd afgenomen en hij het Kleed (der gerechtigheid) kreeg omhangen door zijn lieve Vader, en daarbij een (zegel)ring aan zijn hand kreeg, en schoenen aan zijn voeten....??

Ik stel deze vraag nu eigenlijk vanuit de zgn. standelijke heilsweg die ds. Mallan altijd heeft gepoogt te leren, terwijl we deze gelijkenis eigenlijk ook niet anders hebben te verstaan dan vanuit de stondelijke heilsleer der apostelen en der reformatoren. Maar het moge hierbij **OVERDUIDELIJK ZIJN** dat, die zoon geestelijk pas kwam te sterven in de armen en/of aan de voeten van zijn lieve vader, omdat hem daar het oude kleed werd afgedaan en hem het Kleed der gerechtigheid werd omhangen. Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden = *Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.* Nog een vraagje: zou die zoon het met bewustheid geweten hebben toen hij dat Kleed van zijn lieve vader kreeg omhangen...?? Luister eens naar David in Psalm 116 :

Ik lag gekneld in banden van den dood, daar d' angst der hel mij allen troost deed missen;
Ik was benauwd, omringd door droefenissen; maar riep den HEER' dus aan in al mijn nood:

"Och HEER', och wierd mijn ziel door U gered!" Toen hoorde God; Hij is mijn liefde waardig.
De HEER' is groot, genadig en rechtvaardig, en onze God ontfermt zich op 't gebed.

D' eenvoudigen wil God steeds gadeslaan. 'k Was uitgeteerd maar Hij zag op mij neder.
Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder: Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan!

Gij hebt, o HEER', in 't dood'lijkst tijdsgewricht, mijn ziel gered, mijn tranen willen drogen,
Mijn voet geschraagd; dies zal ik, voor Gods ogen, Steeds wandelen in 't vrolijk levenslicht.

Mallan : Zo wordt zalig worden toch zo'n eeuwig wonder voor wie dit te beurt mag vallen. Men heeft zich dan met geen beloften kunnen helpen en noch minder daarop kunnen eisen. Alleen een helwaardig zondaar gaat naar de hemel toe. De ware zielsontdekking doet ons alle eigen waarde verliezen en zich helwaardig keuren. Hoe smartelijk het voor die verloren zoon zou zijn, als hij nooit meer een blikje van zijns vaders liefde zou ontvangen, hij kon niet anders zeggen dan dat het toch recht zou zijn. Zo was hij tot zichzelf gekomen. En daar zal elke door God overtuigde en ontdekte ziel niet vreemd van blijven. Die kan zich met geen beloften helpen. Er staan voor zulk een mens geen beloften in de Bijbel.

DJK : Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven. Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt. Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof, Gal. 3:14.

Mallan : Jakob was ook wel aan een belofte gekomen, maar niet op een eerlijke wijze. Vluchtende voor Ezau kon hij daar niets meer mee beginnen.

DJK : Jacob was alrede geheiligd in de schoot van zijn moeder, net als Johannes de Doper. Waardoor hij zag, dat aan die eerstgeboortezegen, de erfenis in Christus Jezus gelegen was, waardoor hij het beloofde Kanaan zou beërven. Dit was voor hem een waardheid naar het aardse, maar nog meer voor het geestelijke. Dat kan Jacob niet missen, hij had er zelfs een leugen voor over. Daarom was zijn begeerte tot deze zegen een teken dat Christus in zijn ziel geboren was geworden, maar de bedrieglijke weg tot het verkrijgen van die zegen, was van God vervloekt. Maar toch heeft Jacob in die zegen werkelijk alles gekregen. Het feit dat hij moest vluchten voor zijn drijvende bloedwrekende broeder, geeft aan dat God de zonde van Jacob kwam te bezoeken. Het feit dat Jacob daardoor bij zijn oom Laban in dienstbaarheid moest arbeiden, heeft geen enkele betekenis voor het zieleleven van Jacob, maar is slechts een BEELD van een vluchtende zondaar die een bloedwreker op zijn hielen heeft. Ds. Mallan vergeestelijkt het leven van Jacob aldoor, d.w.z. hij past zijn levensgang helemaal toe op zijn zielenleven. Bij Bethel kreeg Jacob zijn verkregen zegen nogmaals in Christus bevestigd, namelijk dat hij in Hem dat land zou beërven. En bij Pniel kreeg hij zijn geschonken genade vermeerderd en verzegeld, na een lange weg van loutering en beproeving, Gen. 32:30. Bij Pniel was Jacob opgewassen tot een vader in de genade, gelijk zijn opa

Abraham op de berg Moria toen hij zijn genade door Engel Gods(=Christus) met een gezworen eed kreeg verzegeld. *En Jakob noemde den naam dier plaats Pniel: Want, zeide hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.*

God gezien

Niet in zijn goddelijk wezen, maar in zulk een gedaante, waardoor Hij zich klaarder aan mij geopenbaard heeft dan immer tevoren.

Kijk lezer, zoals verwoord in de HC zondag 7 is een ziel met bewustheid verenigd met Christus door een waar geloof. Dit is de zekerheid des geloofs. Maar wanneer dan de ziel door geloofsoefeningen, in de weg van loutering en geloofsbeproeving, mag opwassen in de genade Gods, dan wast die uiteraard ook op in zijn geschonken geloof. In deze weg mag hij dieper in het wonderlijke drie-enige Wezen Gods blikken, waarbij die ziel niet rijker wordt in God, maar wel meer verwonderd wordt in God, en steeds armer in zichzelf. Hier heeft een gerechtvaardigde zondaar meerdere malen licht over ontvangen genade ontvangen, waardoor die zondaar ook dieper verklaren kan hoe en in/door welke weg Christus de zijne is geworden, maar nog meer hoe die zondaar de Zijne is geworden. Zie daar de volle verzekerdheid des geloofs, Rom. 4:21. Dit is de opwas des geloofs verklaard in de HC zondag 8 t/m zondag 22. Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweeden male van den hemel; En zeide: Ik zweer bij Mijzelven, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt, Gen. 22:15-16. *Met de volgende kanttekening daarbij:*

bij Mijzelven

Want Hij had geen meerderen, om bij te zweren; Hebr. 6:13. Zie ook Jer. 22:5. Elders zweert God bij zijn groten naam, Jer. 44:26; ook bij zijn ziel, Jer. 51:14; en bij zijn heiligheid, Amos 4:2. Dat is, bij zichzelf. In het volgende: spreekt. Hebr. Neüm. Zie van dit woord Jer. 23:31.

daarom

Versta hierdoor geen verdienende oorzaak der volgende belofte, die ook tevoren Abraham gedaan was, maar de vrucht of het einde der gehoorzaamheid Abrahams, die God uit genade met de vernieuwing zijner belofte, en met dezen zijn eed heeft willen vereren en belonen, tot meerdere versterking van het geloof Abrahams en zijner ganse kerk; zie hiervan Hebr. 6:13,14,17,18.

Mallan : Te Bethel echter heeft God hem de belofte geschonken en is voor een helwaardig mens de hemel opengegaan en is het een huis Gods, een poort des hemels voor hem geworden. Daar zal een ieder wat van leren kennen die door een rechte weg de belofte van God ontvangt. Het is te groot dat het voor zulk een mens is, maar de Heere geeft hem het geloof om die belofte te omhelzen. Men zal echter ook nog moeten weten hoe men aan de vervulling van die belofte komt. Dat zien we duidelijk in Jakobs geschiedenis. Na twintig jaar bij Laban in een slaafse dienstbaarheid verkeerd te hebben, als hij zijn loon wel tienmaal zag veranderen, is hij te Pniël terechtgekomen, waar hij met al wat God beloofd had, niets meer beginnen kon, want daar zag hij niet anders dan

de dood voor ogen. Maar daar heeft hij het mogen weten hoe hij door een rechte weg tot de zaligheid mocht komen.

DJK : Welk een gruwelijke vergeestelijking van her leven van Jacob. Natuurlijk is Pniel wel een geestelijk BEELD van de rechtvaardigmaking, maar dat wil niet zeggen dat Jacob pas bij Pniel door God in Christus gerechtvaardigd is geworden.

Mallan : Zo wordt de Christus pas recht gekend tot de zaligheid der ziel in Zijn verlossend werk. Dan zal men weten hoe men een recht op de zaligheid ontvangt. De rechte prediking is een Christusprediking. Dat kunnen we allen wel weten. Maar hoe wordt Christus pas recht gepredikt? Als de weg in Hem wordt aangewezen, waardoor God in verheerlijking van al Zijn deugden de gans schuldige zondaar, die niets zelf meer kan doen tot zijn zaligheid, door de voldoening die Hij Zichzelf heeft aangebracht in het offer van Zijn geliefde Zoon tot de zaligheid brengt. Dat is de rechte Christusprediking en met al die andere Christusprediking wordt de mens zelf aan het werk gezet. En toch zal deze Christusprediking de mens, als de Heere erin mee wil komen, niet werkeloos laten. Zo had Titus zich aan de gezonde leer te houden. En die leer zou niet vruchteloos blijven. God wil die leer gebruiken om onherborenen te wederbaren en niet werkeloos daarmee te doen blijven. En Hij wil die leer gebruiken om heilbegerige zielen te vertroosten en toch ook geen rust te doen vinden buiten de enige grond der behoudenis. Maar zo wil God Zich dan ook doen kennen in Zijn eeuwige liefde in het werk der zaligheid. Waarlijk, zo zal God in Zijn werk bewonderd worden en als een God van volkomen zaligheid Zich doen kennen door de ziel. En daar heeft men verder het ganse leven voor nodig. In het arme zondaarsleven wordt de gezonde leer steeds meer een troostvolle leer voor de ziel. God alles en de mens niets en Christus de kroon. En zo is het ook die dierbare Geest Die in alle waarheid leidt, als de Geest Die alle dingen onderzoekt, ook de diepten Gods. Ik moet nu ermee stoppen om iets over de gezonde leer te schrijven. Het is maar een gebrekkig schrijven daarover geweest, maar de Heere mocht dit gebrekkige schrijven ertoe gebruiken om ons aan die gezonde leer steeds nauwer te verbinden. Ik hoop daarmee aan uw verzoek voldaan te mogen hebben.

DJK : Ziet, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen. Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort. Want uw handen zijn met bloed bevekt; en uw vingers met ongerechtigheid; uw lippen spreken valsheid, uw tong dicht onrecht. Er is niemand, die voor de gerechtigheid roept, en niemand, die voor de waarheid in het gericht zich begeeft; zij vertrouwen op ijdelheid, en spreken leugen; met moeite zijn zij zwanger, en zij baren ongerechtigheid. Zij broeden basiliskus-eieren uit, en zij weven spinnewebben; die van hun eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt wordt, er berst een adder uit. Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken; hun werken zijn werken der ongerechtigheid, en een maaksel des wrevels is in hun handen. Hun voeten lopen tot het kwade, en zij haasten om onschuldig bloed te vergieten; hun gedachten zijn gedachten der ongerechtigheid, verstoring en verbreking is op hun banen. Den weg des

vredes kennen zij niet; en er is geen recht in hun gangen; hun paden maken zij verkeerd voor zich zelve, al wie daarop gaat, die kent den vrede niet. Daarom is het recht verre van ons, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op het licht, maar ziet, er is duisternis, op een groten glans, maar wij wandelen in donkerheden. Wij tasten naar den wand, gelijk de blinden, en, gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op den middag, als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk de doden. Wij brommen allen gelijk als de beren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar recht, maar er is geen, naar heil, maar het is verre van ons. Want onze overtredingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons; want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden kennen wij; Het overtreden en het liegen tegen den HEERE, en het achterwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking en afval, het ontvangen en het dichten van valse woorden uit het hart. Daarom is het recht achterwaarts geweken, en de gerechtigheid staat van verre; want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is, kan er niet ingaan. Ja, de waarheid ontbreekt er, en wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof; en de HEERE zag het, en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was. Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en den helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed den ijver aan als een mantel. Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden; den eilanden zal Hij het loon vergelden. Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang, en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hen oprichten. En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEERE. Mij aangaande, dit is Mijn Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe, zie Jesaja 59.